

Motion till riksdagen 2018/19:2254

av **Solveig Zander (C)**

Förebyggande hälsa för äldre

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införandet av ett äldrehälsovårdsprogram och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en ny öppenvårdsreform för äldre att få hjälp vid lättare psykisk ohälsa och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten till vaccinationsprogram och screeningprogram för att skydda äldre mot sjukdomar och för att upptäcka sjukdomar i tid och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten till att fler äldre får tillgång till tandvård och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I Sverige finns unika system för hälsovård i form av exempelvis barnhälsovård, skolhälsovård och företagshälsovård. Genom detta förebyggande arbete har vi bland världens lägsta mödradödlighet och spädbarnsdödlighet. Kunskapen finns även kring hur en god hälsa kan främjas hos äldre, men det är ett område där det saknas nationell samordning. Det finns flera exempel på lokala program där man, med relativt låga kostnader, nått goda resultat. Med åldern ökar riskerna för skada. En person med nedsatt förmåga att gå löper större risk att skada sig både vid fall, vid en brand eller i trafiken. Generellt gäller att ju fler riskfaktorer, desto större risk för skada.

För att nyttja samhällets gemensamma resurser på bästa sätt bör ett äldrehälsovårdsprogram införas vars syfte är ett förebyggande arbete för äldre. Det kan till exempel handla om information om matvanor och motion och stöd att förebygga fallskador. Ett systematiskt förebyggande arbete gagnar både den enskilda individen i form av ökad livskvalitet och hälsa och kan ge stora samhällsvinster. Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten bör få i uppdrag att ta fram konkreta åtgärder för hur svensk äldrehälsovård kan stärkas.

Många äldre är drabbade av depression och andra psykiska problem. För att möta detta behövs allt från förebyggande vård till att man kan få kvalificerad hjälp om man drabbats av psykisk ohälsa. Centerpartiet vill bland annat införa en ny öppen vårdform så att fler snabbt och utan remiss ska kunna få hjälp vid lättare psykisk ohälsa.

För äldre är vaccinationsprogram en viktig del i att skydda sig mot olika sjukdomar. Var man än bor i Sverige behöver man få tillgång till vaccinationsprogrammen. Det är också viktigt att äldre får tillgång till effektiva screeningprogram för att tidigt upptäcka sjukdom.

En god munhälsa ger också förutsättningar för en bra hälsa i övrigt. Dålig tandstatus kan orsaka problem som näringsbrist hos äldre, men kan också vara stigmatiserande för den som exempelvis saknar tänder. Tanderna kan därför inte ses som en separat del av kroppen, utan har betydelse för människors hälsa och livskvalitet i stort.

På många sätt har tandvården varit ett område där plånboken styrt och där personer med låga inkomster i många fall valt att avstå från tandvård. Detta utgjorde bakgrunden till att den dåvarande alliansregeringen 2008 genomförde en tandvårdsreform med ett högkostnadsskydd och ett allmänt tandvårdsbidrag. Det innebar att kostnader för den enskilde stegvis subventioneras med upp till 85 procent av kostnaden. 2013 infördes också det tredje steget i tandvårdsreformen, med förstärkt stöd till personer som kan få problem med tänderna på grund av sin sjukdom eller funktionsnedsättning. Man bör arbeta för fler möjligheter för äldre att få tillgång till tandvård.

Solveig Zander (C)